

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 605

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 17 iunie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR	
55. — Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Planul de acțiune privind sinergiile dintre industria civilă, industria de apărare și industria spațială — COM(2021)70	2
56. — Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind acțiunea umanitară a UE: noi provocări, aceleași principii — COM(2021)110	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 146 din 4 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.....	4–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
M.110. — Ordin al ministrului apărării naționale pentru aprobarea Instrucțiunilor privind asistența psihologică în Armata României.....	7–14
3.993. — Ordin al ministrului educației privind stabilirea unor drepturi salariale specifice personalului didactic din învățământ, prevăzute în Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice	14
ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE	
591. — Ordin pentru modificarea și completarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2017 și 2018, aprobate prin Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 245/2017	15–16

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor — Planul de acțiune privind sinergiile dintre industria civilă, industria de apărare și industria spațială — COM(2021)70

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 161—186 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/333, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 9 iunie 2021, Camera Deputaților:

1. susține planul de acțiune european, menit să asigure interacțiuni constructive între industria civilă, industria de apărare și industria spațială, concentrat pe îmbunătățirea legăturii esențiale dintre politicile referitoare la spațiu, apărare și securitate;

2. consideră că încurajarea sinergiilor dintre instrumentele relevante finanțate de Uniunea Europeană și facilitarea interacțiunilor pozitive dintre industria civilă, industria de apărare și industria spațială, în special transferurile de tehnologie de tip „spin-in” și de tip „spin-off”, sunt benefice pentru consolidarea creșterii economice europene;

3. apreciază ca benefică înființarea rețelelor de inovare în domeniul apărării, cu scopul de a furniza servicii tehnologice demonstrative, găzduite de organizații de cercetare și tehnologie, de instituții de învățământ superior sau de alte unități de cercetare, pentru a testa relevanța tehnologiilor care provin din sectorul civil pentru aplicații de apărare;

4. subliniază că este necesară crearea unui cadru procedural care să consolideze sinergia dintre programele și instrumentele relevante ale Uniunii Europene și să faciliteze accesul la finanțare, atât la nivelul UE, cât și la nivel național și regional, inclusiv prin cofinanțarea la nivel național a proiectelor UE;

5. susține adoptarea și aplicarea de standarde comune pentru îmbunătățirea eficienței operaționale și pentru creșterea interoperabilității între industria civilă, de apărare și spațială, cunoscute ca „standarde hibrid”;

6. susține lansarea, în cooperare cu Consiliul European pentru Inovare și cu alte părți interesate, a unui „incubator pentru inovare”, de sprijinire a noilor tehnologii și a inovării cu dublă utilizare;

7. salută înființarea, la București, a Centrului de competențe în materie de securitate cibernetică, care va urmări să protejeze economia și societățile europene de atacurile cibernetice, menținând și promovând excelența în cercetare și consolidând competitivitatea industriei Uniunii Europene în domeniul securității cibernetice, precum și înființarea Rețelei de centre naționale de coordonare;

8. apreciază faptul că acest plan identifică și abordează majoritatea dificultăților cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii, întreprinderile nou-înființate, organizațiile de cercetare și

tehnologie și mediul academic din Europa, care le împiedică să joace un rol mai activ, cum ar fi cerințele ridicate în materie de securitate, dezvoltarea în vederea pătrunderii pe piață, accesul la finanțare, la piețe terțe și la infrastructurile de testare și reducerea insuficiență a riscurilor legate de investițiile în cercetare;

9. subliniază că o mai strânsă interacțiune între industria civilă, industria de apărare și industria spațială și lansarea de proiecte emblematiche, care au potențialul de a răspunde unor preocupări societale sau strategice, vor ajuta Uniunea Europeană să își întărească poziția de jucător global;

10. recomandă întărirea sinergiilor dintre inovarea civilă, în special din partea întreprinderilor nou-înființate și a întreprinderilor mici și mijlocii, și inovarea în domeniul apărării, acest rezultat contribuind semnificativ la întărirea rezilienței Uniunii Europene, în special după pandemia de COVID-19;

11. recomandă analiza relației dintre industria civilă, de apărare și spațială în scopul identificării celor mai potrivite modalități de a gestiona proprietatea intelectuală și impactul asupra doctrinelor militare generate de dezvoltarea și aplicarea de tehnologii disruptive cu dublă utilizare;

12. recomandă întărirea cooperării cu alte instituții și organizații internaționale, în special cu NATO, în ceea ce privește interoperabilitatea; NATO și Uniunea Europeană reprezintă doi piloni indispensabili și complementari ai unui sistem mondial bazat pe reguli și norme, într-o lume în plină competiție și transformare;

13. încurajează intenția Comisiei Europene de a aborda o politică ambițioasă în materie de competențe, precum și în ceea ce privește interacțiunea dintre sectorul civil, cel al apărării și cel spațial;

14. recomandă dezvoltarea continuă a politicilor publice menite să încurajeze participarea femeilor și a altor grupuri subreprezentate în sectoarele apărării și securității;

15. recomandă adaptarea reglementărilor în materie de mediu, schimbări climatice și gestiunea produselor industriale toxice la necesitățile industriei de apărare;

16. recomandă consultări cu mediul academic și de afaceri pentru a identifica nevoile în materie de educație relevante pentru industria de apărare;

17. recomandă coordonarea acțiunilor prevăzute pentru industria de apărare și industria spațială cu planurile de creștere a rezilienței la dezastre.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 16 iunie 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

București, 16 iunie 2021.
Nr. 55.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind acțiunea umanitară a UE: noi provocări, aceleași principii — COM(2021)110

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 161—186 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/334, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 9 iunie 2021, Camera Deputaților:

1. susține abordarea propusă de Comunicarea privind acțiunea umanitară a UE: noi provocări, aceleași principii și apreciază ca fiind relevantă inițiativa de ajustare a liniilor strategice privind modul de oferire a asistenței umanitare, astfel încât să reflecte amploarea provocărilor contextului internațional;

2. apreciază eforturile Parlamentului European, care s-a angajat activ pentru a contribui la conturarea politicii Uniunii Europene de ajutor umanitar și la dezbateră globală privind o acțiune umanitară mai eficientă;

3. recomandă intensificarea eforturilor pentru sprijinirea creșterii rezilienței la dezastre, astfel încât să scadă nevoia de asistență umanitară internațională;

4. consideră esențială colaborarea strânsă a Uniunii Europene cu actorii din domeniul dezvoltării și al consolidării păcii pentru a promova soluții pe termen lung, luând în considerare provocările în creștere generate de conflictele statale reapărute, cărora li se adaugă și alți factori generatori, precum impactul schimbărilor climatice, degradarea mediului și guvernanta deficitară;

5. recomandă evaluarea impactului sprijinului acordat prin programul Echipa Europa în ceea ce privește răspunsul de urgență și nevoile umanitare;

6. își exprimă îngrijorarea cu privire la atacurile armate directe și deliberate asupra spitalelor și școlilor din zonele unde conflictele și nesiguranța persistă timp îndelungat și cheamă la o acțiune hotărâtă a Uniunii pentru prevenirea acestora și asigurarea protecției pe termen lung;

7. subliniază că educația eficientă a copiilor care se află în situații de urgență și sunt despărțiți de familie necesită eforturi

pentru asigurarea unui climat psihosocial cuprinzător, care să răspundă nevoilor specifice vârstei lor;

8. recomandă implicarea organizațiilor relevante care acționează la nivel local în Uniunea Europeană, cum ar fi școlile și organizațiile neguvernamentale, în eforturile de stabilire a unui parteneriat cu familiile din zonele beneficiare de asistență umanitară, pentru a maximiza relevanța și eficiența acesteia;

9. propune încurajarea educației nonformale în domeniile care aparțin deopotrivă domeniului umanitar și celui al asistenței pentru dezvoltare, pentru a reduce deficitul de pregătire profesională;

10. consideră propunerea lărgirii bazei de donatori drept o abordare constructivă, în măsura în care aceștia se angajează să respecte principiile fundamentale ale asistenței umanitare;

11. susține poziția conform căreia dreptul internațional umanitar trebuie privit ca o prioritate transversală, abordată într-o manieră sistematică în contactele Uniunii cu actorii externi;

12. apreciază flexibilitatea abordării strategice, în sensul interpretării elementelor-cheie identificate ca puncte de plecare către principalele direcții de acțiune, precum și deschiderea către o cooperare aprofundată a Comisiei Europene cu statele membre în acest context;

13. subliniază necesitatea abordării domeniului educației ca o prioritate orizontală și totodată ca instrument pentru o abordare integrată a domeniilor umanitar, de dezvoltare și de asigurare a păcii;

14. recomandă actualizarea Declarației privind școlile sigure, pentru a lua în considerare provocările tensiunilor armate prelungite, impactul în creștere al dezastrelor naturale și necesitatea ca procesul de învățământ să țină pasul cu progresul tehnic și științific.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 16 iunie 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

București, 16 iunie 2021.

Nr. 56.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 146**

din 4 martie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, excepție ridicată de Adrian-Ioan Pușcaș în Dosarul nr. 26/43/2018 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.055D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției de neconstituționalitate a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției, ca inadmisibilă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 905 din 16 decembrie 2020.

4. Președintele dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 1.548D/2018, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de Nicolae Vitan în Dosarul nr. 4.695/85/2017 al Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

5. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

6. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.548D/2018 la Dosarul nr. 1.055D/2018, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca devenită inadmisibilă, având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 905 din 16 decembrie 2020.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin încheierile din 28 iunie și 1 octombrie 2018, pronunțate în dosarele nr. 26/43/2018 și nr. 4.695/85/2017, **Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și Tribunalul Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea**

nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare. Excepția a fost ridicată de Adrian-Ioan Pușcaș și Nicolae Vitan, în cauze având ca obiect anularea unor acte administrative, respectiv a ordinelor de trecere în rezervă, emise în temeiul prevederilor de lege criticate.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, în Dosarul nr. 1.055D/2018, autorul acesteia susține, în esență, că punându-se semnul egalității între efectele juridice ale condamnării și cele ale amânării aplicării pedepsei, prin aplicarea greșită a prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, s-a dispus trecerea în rezervă, reținându-se faptul că ar fi fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) din Codul penal. De asemenea, se afirmă că, prin Sentința nr. 55 din data de 7 decembrie 2016, pronunțată de Tribunalul Militar Cluj, s-a admis cererea de încheiere a unui acord de recunoaștere a vinovăției pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui autovehicul de către o persoană al cărei drept de conducere era suspendat și s-a stabilit o pedeapsă de 6 luni de închisoare cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pe durata unui termen de supraveghere de 2 ani.

10. Se apreciază că textul art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 nu este clar și precis, fiind susceptibil de multiple interpretări, așa încât inclusiv situația în care se dispune amânarea aplicării pedepsei ar presupune anterior o condamnare pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. Așadar, din modul de redactare al normei legale criticate rezultă că trecerea în rezervă se poate face în două ipoteze, ambele circumscrise unei condamnări pentru o infracțiune săvârșită cu intenție, respectiv în situația unei condamnări cu suspendarea executării sau grațiate, înainte de începerea executării pedepsei, sau în situația unei condamnări cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei. O atare interpretare este exclusă, în condițiile în care contravine prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul penal. În acord cu principiile dreptului penal, sancțiunea decăderii, din perspectiva dreptului penal substanțial, reprezintă pierderea unor drepturi ca urmare a unei condamnări, drepturi reglementate, în principiu, de art. 66 din Codul penal.

11. Se susține că prin trecerea în rezervă, în temeiul prevederilor de lege criticate, a fost decăzut din dreptul de a-și mai exercita profesia, în calitate de ofițer de informații în cadrul Serviciului Român de Informații. Practic, prin această decizie administrativă, ce încalcă atât art. 90 din Codul penal, cât și Sentința nr. 55/7.12.2016 a Tribunalului Militar Cluj, prin care a fost dispusă amânarea aplicării pedepsei, autorul excepției și-a pierdut dreptul de a mai ocupa funcția. Mai mult, distincția clară între cele două instituții rezultă fără putință de tăgadă și din cuprinsul art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală, normă legală care reglementează soluțiile pe care le poate pronunța instanța asupra laturii penale.

12. Se consideră că, prin maniera în care este redactat textul legal criticat, se încalcă și principiul supremației legii, întrucât art. 87 din Legea nr. 80/1995 stabilește un regim juridic diferit și contradictoriu cu cel prevăzut de art. 90 din Codul penal, fiind astfel încălcate dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5).

13. Se susține că, prin aplicarea prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, se încalcă și art. 23 alin. (12) din Constituție, în condițiile în care instituției amânării aplicării pedepsei i se acordă valențele unei condamnări pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

14. Ca atare, având în vedere caracterul neclar al prevederilor art. 87 alin. (3) din Legea nr. 80/1995, se impune declararea ca neconstituțională a sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei”.

15. În continuare, se consideră că sintagma „prin ordin al ministrului apărării naționale” din cuprinsul art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, prin modul de redactare, contravine dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), întrucât nu rezultă dacă prin ordinul ministrului apărării naționale se stabilesc competențele comandanților/șefilor de a dispune trecerea în rezervă sau direct în retragere ori menținere în activitate a cadrelor militare sau se dispune efectiv trecerea în rezervă.

16. În final, se susține că se încalcă dreptul la muncă, respectiv dreptul de a ocupa funcția pe care a deținut-o în cadrul Serviciului Român de Informații.

17. În **Dosarul nr. 1.548D/2018** se susține, în esență, că o hotărâre prin care se dispune amânarea aplicării pedepsei nu reprezintă o hotărâre de condamnare, așa cum reiese fără niciun fel de dubiu din cuprinsul art. 17 alin. (2) și art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală. Totodată, potrivit dispozițiilor art. 82 alin. (1) din Codul penal, persoana față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

18. Prin urmare, având în vedere că în cazul său s-a dispus o soluție de amânare a aplicării pedepsei, prin Sentința nr. 25 din 26 august 2014, pronunțată de Tribunalul Militar Cluj, autorul excepției susține că se află într-o situație analoagă și comparabilă cu cea a unei persoane față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei. Existența elementelor de similitudine justifică, în mod obiectiv, acordarea unui tratament juridic asemănător celui de care se bucură categoria persoanelor față de care s-a dispus o soluție de renunțare la aplicarea pedepsei.

19. Cu toate acestea, așa cum se poate remarca din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, se poate dispune trecerea în rezervă a persoanei față de care s-a dispus o soluție de amânare a aplicării pedepsei, iar nu și față de o persoană față de care s-a dispus o soluție de renunțare la aplicarea pedepsei. Așa fiind, este evident că există o discriminare față de persoanele care nu au fost condamnate penal, dispunându-se soluția amânării aplicării pedepsei.

20. În final, se consideră că, prin prevederile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995, se acordă o marjă prea largă de apreciere persoanelor care au posibilitatea de a dispune trecerea în rezervă, așa încât aceștia au posibilitatea de a dispune trecerea în rezervă atât a unei persoane care a fost condamnată (dispunându-se suspendarea sub supraveghere), cât și a unei persoane care nu a fost condamnată (dispunându-se o soluție de amânare a aplicării pedepsei).

21. Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apreciază că art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 îndeplinește exigențele constituționale ale art. 1 alin. (5), ale art. 23 alin. (12) și ale art. 41, întrucât norma juridică este clară, precisă și predictibilă, în discuție fiind puse doar chestiuni ce țin de punerea în aplicare a acestor dispoziții.

22. Tribunalul Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal apreciază că prevederile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 contravin normei constituționale prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, întrucât reglementează un regim discriminatoriu pentru cadrele militare care au fost condamnate cu amânarea executării pedepsei

raportat la art. 90 din Codul penal, articol ce nu poate produce efecte față de cadrele militare, având în vedere prevederile derogatorii ale textului criticat care lasă la latitudinea șefilor ierarhici soluția asupra trecerii în rezervă/retragerii sau menținerii în funcție. Ca atare, acest regim este evident discriminatoriu și defavorabil cadrelor militare, față de alți cetățeni.

23. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

24. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

26. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierilor de sesizare, prevederile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 20 iulie 1995, astfel cum au fost modificate și completate prin art. 33 pct. 2 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Însă, având în vedere înscrisurile aflate la dosare și notele autorilor excepției depuse în motivarea criticii, Curtea observă că aceștia au în vedere numai neconstituționalitatea sintagmei „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995. Totodată, Curtea observă că, ulterior sesizării sale, prevederile art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 au fost modificate prin art. 1 pct. 61 din Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 13 mai 2019, fiind păstrată soluția legislativă criticată. Prin urmare, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate sintagma „sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei” din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, care au în prezent următorul cuprins: „*Cadrelor militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție la pedeapsa amenzii penale sau cu închisoare, cu suspendarea executării ori grațiate înainte de începerea executării pedepsei sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pot fi trecute în rezervă sau direct în retragere ori pot fi menținute în activitate, pe baza propunerilor înaintate ierarhic, prin ordin al comandanților/șefilor care au competențe în acest sens, stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, dispozițiile art. 43 aplicându-se în mod corespunzător.*”

27. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 23 alin. (12) referitor la libertatea individuală și celor ale art. 41 privind munca și protecția socială a muncii. De

asemenea, se invocă art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 1 din Protocolul 12 la Convenție.

28. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin Decizia nr. 905 din 16 decembrie 2020^{*}), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei*” cuprinsă în art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare este neconstituțională.

29. Din evaluarea cadrului legislativ, atât a celui în materie penală, cât și a celui prin care au fost completate anumite acte normative care cuprind dispoziții procesual penale și prin care este modificat și completat statutul unor categorii socioprofesionale, Curtea a constatat, prin decizia menționată, că statul, prin autoritățile sale cu competențe legislative, deși a procedat la o reformă în acest sens, nu a stabilit și un sistem de referință unitar în privința efectelor pe care le produce instituția amânării aplicării pedepsei prevăzută de Codul penal, raportat la art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 (și la celelalte acte normative pe care Legea nr. 255/2013 le modifică), întrucât modalitatea în care a fost configurat textul criticat indică faptul că acesta nu urmează concepția generală a instituției amânării aplicării pedepsei și, prin urmare, conduce la discriminări.

30. De asemenea, Curtea a constatat că legiuitorul și-a respectat numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera și de a da eficiență prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, prin prisma normelor de tehnică legislativă în virtutea cărora soluțiile pe care le cuprinde un act normativ trebuie să țină seama de cerințele corelării și armonizării legislației naționale, fără să stabilească însă o necesară corelare și o legiferare nediscriminatorie în ceea ce privește efectele instituției amânării aplicării pedepsei prevăzute de cadrul general în materie, reprezentat de Codul penal, și cele prevăzute de legislația specială, stabilind un tratament diferit pentru situații anologice și comparabile fără să existe o justificare obiectivă și rezonabilă. Față de aceste împrejurări, Curtea a constatat că sintagma „*sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei*”, cuprinsă în dispozițiile art. 87

34. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*sau cu privire la care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei*” din cuprinsul prevederilor art. 87 alin. 3 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, excepție ridicată de Adrian-Ioan Pușcaș în Dosarul nr. 26/43/2018 al Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și de Nicolae Vitan în Dosarul nr. 4.695/85/2017 al Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și Tribunalului Sibiu — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 martie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

^{*}) Decizia Curții Constituționale nr. 905 din 16 decembrie 2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 12 mai 2021.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru aprobarea Instrucțiunilor privind asistența psihologică în Armata României

Pentru aplicarea prevederilor art. 17 alin. (5) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere dispozițiile art. 6 lit. b) din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare, precum și ale Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 788/2005, cu completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Instrucțiunile privind asistența psihologică în Armata României, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.105/2014 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind asistența psihologică în Armata României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 716 din 1 octombrie 2014, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — (1) Prezentele instrucțiuni nu se aplică Direcției generale de informații a apărării.

(2) Asistența psihologică a personalului din cadrul Direcției generale de informații a apărării și al structurilor militare aflate în subordonarea/coordonarea/controlul operațional ale acestora se execută de către structura de specialitate, conform metodologiilor proprii.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul apărării naționale,
Nicolae-Ionel Ciucă

București, 7 iunie 2021.
Nr. M.110.

ANEXĂ

INSTRUCȚIUNI privind asistența psihologică în Armata României

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Asistența psihologică reprezintă ansamblul de măsuri și/sau programe specifice, concepute în mod unitar, în vederea asigurării capacității optime de funcționare a individului din punctul de vedere al factorilor psihologici cu relevanță pentru starea de sănătate și boală.

(2) Asistența psihologică are ca scop asigurarea condițiilor pentru un management eficient al resursei umane, adaptarea la solicitările mediului militar, îmbunătățirea performanțelor profesionale individuale, creșterea eficienței organizaționale, creșterea calității vieții personalului și diminuarea efectelor manifestărilor psihocomportamentale relaționate cu stresul și evenimentele traumatice.

(3) Sensul unor termeni și expresii utilizați/utilizate în prezentele instrucțiuni este precizat în glosarul prevăzut în anexa nr. 1.

Art. 2. — Activitatea de asistență psihologică se fundamentează pe următoarele principii:

a) principiul psihologiei validate științific, care presupune analiza critică, cu ajutorul metodelor științifice, a modelelor teoretice utilizate în practică, pentru a stabili dacă un serviciu psihologic este eficient, fundamentat pe un model teoretic valid și are un bun raport cost-eficiență;

b) principiul cercetător-practician, conform căruia psihologul cu drept de liberă practică trebuie să acționeze prin prisma

finalității practice și să acceseze lucrări științifice de specialitate pentru rezolvarea unor probleme cu relevanță teoretică și/sau practică cu aplicabilitate extinsă;

c) principiul prevenției, conform căruia performanțele profesionale ale resursei umane presupun prevenirea instalării bolii — prevenție primară, a complicațiilor și evoluției acesteia — prevenție secundară sau a problemelor induse de complicațiile ei — prevenție terțiară;

d) principiul alianței terapeutice solide, care presupune încredere din partea beneficiarului serviciilor psihologice în competența profesională a psihologului și empatie, acceptare necondiționată și considerație autentică din partea psihologului;

e) principiul focalizării pe probleme/situații curente și specifice care produc stres în momentul respectiv, ceea ce înseamnă examinarea aici-și-acum a problemelor cu care se confruntă personalul și intervenția psihologică specializată de scurtă durată;

f) principiul orientării spre scop și al focalizării pe problemă, care reprezintă planificarea și desfășurarea activităților de asistență psihologică prin formularea de obiective specifice în termeni comportamentali și alegerea tipului de intervenție adecvat;

g) principiul prevenirii recăderilor psihocomportamentale, cu accent pe psihoeducație, prin care beneficiarii serviciilor psihologice sunt învățați să devină propriii lor terapeuți și să își rezolve singuri problemele cu care se pot confrunta în viitor.

Art. 3. — Categoriile de personal care pot beneficia de asistență psihologică sunt următoarele:

- a) personalul militar în activitate, funcționarii publici și personalul civil contractual;
- b) elevii și studenții din unitățile/instituțiile de învățământ militar;
- c) personalul invalid, rănit, care a dobândit afecțiuni fizice ori psihice, precum și urmașii celui decedat în urma participării la acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român;
- d) personalul militar în rezervă sau în retragere care se confruntă cu probleme psihologice rezultate din exercitarea profesiei militare;
- e) familiile personalului militar în activitate, funcționarilor publici și personalului civil contractual, la nevoie, când sunt identificate manifestări specifice problemelor/tulburărilor psihocomportamentale rezultate din exercitarea profesiei militare, în situația în care psihologul consideră că este relevant și util;
- f) rezerviștii voluntari.

Art. 4. — (1) În funcție de finalitatea activităților desfășurate, asistența psihologică se realizează în scop profilactic sau recuperatoriu.

(2) Asistența psihologică profilactică cuprinde activități și programe de prevenție primară adresate persoanelor sănătoase, de optimizare/dezvoltare personală și de creștere a eficienței organizaționale prin identificarea vulnerabilităților psihologice/ organizaționale și intervenție, la nivel individual și/sau de grup, pentru dezvoltarea mecanismelor de coping/adaptare/defensive, consolidarea moralului și a coeziunii.

(3) Asistența psihologică recuperatorie cuprinde activități și programe de prevenție secundară și terțiară, de reducere a complicațiilor reacțiilor la stres operațional, a manifestărilor psihocomportamentale disfuncționale/dezadaptative și de prevenire a evoluției tulburărilor psihice, prin tehnici de intervenție în situații de criză, consiliere psihologică și/sau psihoterapie individuală și/sau de grup.

(4) Activitățile de asistență psihologică prevăzute la alin. (2) și (3) se desfășoară, după caz, la nivel individual sau de grup, față în față și/sau pe platforme de telepsihologie.

Art. 5. — (1) Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală este structura subordonată Direcției generale management resurse umane care elaborează politicile și reglementările privind asistența psihologică în Armata României, validează tehnicile și instrumentele de evaluare și intervenție psihologică și asigură evaluarea psihologică a personalului din structurile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, în scopul promovării sănătății mintale, al controlului stresului operațional și al creșterii performanței managementului resurselor umane.

(2) Diagrama de relații a Centrului național militar de psihologie și sănătate comportamentală este prezentată în anexa nr. 2.

Art. 6. — (1) Activitatea de asistență psihologică se desfășoară în acord cu reglementările de la nivel național și cu respectarea principiilor profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

(2) În desfășurarea activității de asistență psihologică, exercitarea profesiei de psiholog este condiționată de deținerea atât a atestatului de liberă practică în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale, cât și a unui atestat de liberă practică în una dintre următoarele specialități, potrivit cerințelor posturilor în care sunt încadrați:

- a) psihologia transporturilor;
- b) psihologie clinică/consiliere psihologică/psihoterapie;
- c) psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională.

Art. 7. — Activitatea de asistență psihologică constă în evaluarea psihologică a resursei umane și intervenția psihologică specializată.

CAPITOLUL II

Evaluarea psihologică a resursei umane și intervenția psihologică specializată

SECȚIUNEA 1

Evaluarea psihologică a resursei umane

Art. 8. — Evaluarea psihologică a resursei umane reprezintă procesul de cunoaștere a factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală, respectiv pentru activități diverse desfășurate de personalul militar în context socioprofesional cu grad ridicat de risc și/sau pentru activități relaționate cu acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român.

Art. 9. — (1) Evaluarea psihologică a resursei umane se realizează individual sau în grup, în următoarele situații:

- a) în cadrul activităților specifice psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale;
- b) la intrarea în sistemul militar;
- c) în cadrul evaluărilor psihologice periodice;
- d) în cadrul activităților de analiză a muncii, diagnoză și intervenție organizațională;
- e) la plecarea și întoarcerea în/din misiuni, operații și activități de pregătire în afara teritoriului statului român, cu durată mai mare de 6 luni;
- f) în scopul stabilirii situației medico-militare, pentru identificarea gradului de aptitudine pentru serviciul militar;
- g) în cadrul selecției pentru încadrarea structurilor de forțe pentru operații speciale;
- h) la solicitarea șefului Secției parchetelor militare și a șefului Direcției instanțelor militare.

(2) Prin excepție, evaluarea psihologică prevăzută la alin. (1) lit. e) se realizează și în cazul misiunilor, operațiilor și activităților cu durata mai mică de 6 luni, la întoarcere, în situația în care pe timpul desfășurării acestora a avut loc un eveniment cu potențial traumatic.

(3) Evaluarea psihologică prevăzută la alin. (1) se realizează în varianta computerizată și/sau creion-hârtie, cu probe psihologice standardizate:

a) elaborate de Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală și avizate de Colegiul Psihologilor din România;

b) achiziționate de la furnizori acreditați de către Colegiul Psihologilor din România, cu drept de utilizare și licență.

Art. 10. — Evaluarea psihologică a resursei umane pentru selecția la intrarea în sistemul militar urmărește:

- a) identificarea aptitudinilor generale necesare exercitării profesiei militare;
- b) identificarea potențialului aptitudinal specific armelor sau serviciilor și specialităților militare ale căror activități presupun solicitări psihofizice deosebite.

Art. 11. — (1) Evaluarea psihologică a resursei umane la intrarea în sistemul militar se desfășoară de către structurile stabilite prin reglementările în vigoare.

(2) Evaluarea psihologică a resursei umane pentru selecția la intrarea în sistemul militar are caracter eliminatoriu și se finalizează prin acordarea avizului psihologic „ADMISS” sau „RESPINS”, după caz.

Art. 12. — (1) Evaluarea psihologică periodică se realizează în scopul stabilirii capacității/aptitudinii pentru muncă, al realizării în condiții de siguranță a transporturilor și pentru desfășurarea optimă a activităților profesionale cu cerințe specifice, potrivit legislației în domeniu.

(2) Evaluarea psihologică periodică se execută, de regulă, la intervale de 3 ani pentru întreg personalul.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), evaluarea psihologică periodică a personalului care participă la misiuni în

afara teritoriului statului român se desfășoară anual, iar cea din cadrul serviciilor medicale profilactice privind supravegherea sănătății lucrătorilor se execută ori de câte ori se solicită de către medicul de medicină a muncii.

(4) Evaluarea psihologică periodică se finalizează cu un raport de evaluare psihologică și acordarea avizului psihologic „APT”, „APT CONDIȚIONAT”, „INAPT TEMPORAR” sau „INAPT”, care este consemnat în fișa de evaluare psihologică individuală.

(5) Valabilitatea avizului psihologic eliberat în scopul stabilirii aptitudinii de muncă este stabilită prin metodologii și proceduri de lucru specifice, conform reglementărilor în vigoare referitoare la securitatea și sănătatea în muncă a personalului.

(6) În perioada de valabilitate a avizului „APT CONDIȚIONAT”, „INAPT TEMPORAR” și „INAPT”, persoana în cauză își desfășoară activitatea sub directa supraveghere a comandantului/șefului nemijlocit, în condiții de siguranță, cu respectarea recomandărilor, până la data reevaluării menționată în aviz și, după caz, parcurge un program de intervenție psihologică specializată.

Art. 13. — Evaluarea psihologică a candidaților/personalului pentru armele sau serviciile și specialitățile militare care presupun aptitudini speciale se desfășoară complementar, astfel:

- a) în Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială;
- b) în Centrul de Medicină Navală;
- c) în Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală și structurile subordonate acestuia;
- d) în structura de asistență psihologică a Comandamentului forțelor pentru operații speciale.

Art. 14. — Evaluarea psihologică a personalului participant la misiuni în teatrele de operații constă în activitatea de evaluare de tip screening și activitatea de psihodiagnostic și evaluare clinică.

Art. 15. — (1) Activitatea de evaluare de tip screening urmărește identificarea personalului militar care prezintă vulnerabilitate pentru dezvoltarea unor tulburări relaționate cu stresul și evenimentele traumatice și/sau descoperirea timpurie a cazurilor care prezintă simptome ale acestor tulburări.

(2) Activitatea de evaluare de tip screening se execută cu întreg personalul la 60 de zile de la întoarcerea din misiune și se finalizează cu un raport de evaluare psihologică de tip screening, prin care se fac recomandări pentru intervenție psihologică specializată, după caz.

Art. 16. — (1) Activitatea de psihodiagnostic și evaluare clinică urmărește stabilirea naturii, a intensității și a mecanismelor de manifestare a problemelor psihocomportamentale ale personalului militar în activitate sau ale personalului militar în rezervă sau în retragere diagnosticat cu tulburări relaționate cu stresul și evenimentele traumatice din teatrele de operații.

(2) Activitatea de psihodiagnostic și evaluare clinică a personalului care prezintă manifestări psihocomportamentale/simptome ale tulburărilor relaționate cu stresul și evenimentele traumatice se execută la 6 luni, la 1 an și într-un interval cuprins între 18 și 30 de luni de la întoarcerea din misiune sau oricând, la solicitarea comandanților.

(3) Activitatea de psihodiagnostic și evaluare clinică se finalizează cu un raport de psihodiagnostic și evaluare clinică în care sunt detaliate aspecte ce țin de problemele clinice cu care se confruntă personalul, cum au apărut acestea și ce se poate face pentru ameliorarea lor.

Art. 17. — (1) Evaluarea psihologică realizată în scopul stabilirii situației medico-militare urmărește identificarea gradului de aptitudine pentru serviciul militar.

(2) Evaluarea psihologică prevăzută la alin. (1) constă în evaluarea psihologică a stării de sănătate psihică pentru desfășurarea serviciului militar, investigarea și psihodiagnosticul

tulburărilor psihice, a gradului de discernământ și a altor condiții de patologie care implică în etiopatogeneză mecanisme psihologice, în limitele competenței psihologului.

Art. 18. — Evaluarea psihologică a resursei umane este reglementată prin metodologii specifice fiecărui domeniu menționat la art. 9 alin. (1), aprobate prin dispoziții ale șefului Direcției generale management resurse umane și prin proceduri de lucru elaborate și/sau actualizate de Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală.

SECȚIUNEA a 2-a

Intervenția psihologică specializată

Art. 19. — (1) Intervenția psihologică specializată reprezintă procesul de aplicare a metodelor și tehnicilor de conceptualizare a disfuncțiilor psihocomportamentale/organizaționale, de stabilire a obiectivelor, a avantajelor/dezavantajelor/costurilor intervenției și de acțiune la nivel cognitiv, afectiv, comportamental și/sau organizațional.

(2) Intervenția psihologică specializată se execută la nivel individual sau de grup și urmărește:

- a) adaptarea la mediul militar și optimizarea deciziilor privind cariera;
- b) promovarea sănătății mintale și dezvoltarea/optimizarea personală;
- c) controlul stresului operațional și creșterea eficienței acțiunilor unităților luptătoare;
- d) ameliorarea problemelor psihocomportamentale de intensitate subclinică;
- e) tratamentul tulburărilor psihice relaționate cu stresul și evenimentele traumatice sau al celor care implică mecanisme etiopatogenetice psihologice;
- f) dezvoltarea organizațională.

(3) Intervenția psihologică specializată se realizează în următoarele situații:

- a) în perioada de școlarizare pentru persoanele aflate într-un context educativ;
- b) în perioadele de pregătire pentru misiuni, conform Planului de pregătire pentru misiune;
- c) la solicitarea comandanților și/sau la recomandarea medicului de unitate/medicului de familie/medicului specialist, a psihologilor din cadrul structurilor de asistență psihologică sau a psihologilor de unitate, după caz;
- d) la solicitarea personalului militar în activitate, a funcționarilor publici și a personalului civil contractual;
- e) la nevoie, pentru membrii familiilor, în situația în care psihologul consideră că este relevant și util personalului militar în activitate, funcționarilor publici și personalului civil contractual care prezintă manifestări specifice problemelor/tulburărilor psihocomportamentale rezultate din exercitarea profesiei militare;
- f) la cerere, pentru urmașii personalului decedat în acțiuni militare, misiuni și operații pe teritoriul sau în afara teritoriului statului român;
- g) la solicitarea șefului Secției parchetelor militare și a șefului Direcției instanțelor militare.

Art. 20. — (1) Intervenția psihologică specializată se execută în conformitate cu principiul prevenției, ca premisă pentru dezvoltarea organizațională, managementul performant al resursei umane și creșterea calității vieții personalului.

(2) Intervenția psihologică specializată se realizează prin următoarele tipuri de activități desfășurate la nivel individual și/sau de grup:

- a) consiliere școlară și vocațională;
- b) pregătire psihologică a personalului, control al stresului operațional și management optim al incidentelor critice/evenimentelor traumatice, inclusiv activități de învățare a tehnicilor de prim ajutor psihologic/prim ajutor în caz de stres traumatic/defusing;

- c) educație pentru sănătate, promovarea sănătății și a unui stil de viață sănătos;
- d) coaching pentru optimizare/dezvoltare personală și autocunoaștere;
- e) rezolvare de probleme, managementul conflictului și negociere, tehnici de relaxare și sugestive;
- f) consiliere și terapie suportivă;
- g) terapii de scurtă durată focalizate pe problemă, recuperare și reeducare;
- h) consiliere psihologică și psihoterapie a problemelor de intensitate subclinică;
- i) tratament psihologic al problemelor psihocomportamentale care țin de patologia tulburărilor relaționate cu stresul și evenimentele traumatice.

(3) Intervenția psihologică realizată la nivel de grup presupune, pe lângă activitățile prevăzute la alin. (2), măsuri și activități de consolidare a moralului și intervenție pentru ameliorare și dezvoltare organizațională.

Art. 21. — Intervenția psihologică pentru pregătirea psihologică a personalului și controlul stresului operațional, activitatea de consiliere psihologică și psihoterapie, asistența psihologică a personalului veteran din teatrele de operații, în rezervă sau în retragere, și a familiilor personalului militar în activitate, precum și activitatea specifică domeniului psihologie educațională, consilierii școlare și vocaționale se reglementează prin metodologii aprobate prin dispoziții ale șefului Direcției generale management resurse umane și proceduri de lucru elaborate/actualizate de către Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală.

CAPITOLUL III

Activități desfășurate de către structurile de asistență psihologică

SECȚIUNEA 1

Activități desfășurate de Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală

Art. 22. — (1) Activități desfășurate de către Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală:

a) elaborează politici și reglementări privind desfășurarea activităților din domeniile psihologiei militare în Ministerul Apărării Naționale;

b) elaborează proiecte de dispoziții/instrucțiuni/metodologii/proceduri operaționale/manuale pe linie de specialitate și le înaintează spre aprobare șefului Direcției generale management resurse umane;

c) analizează și evaluează factorii de risc specifici acțiunilor militare, misiunilor, operațiilor și comportamentele disfuncționale care pot apărea în cadrul acestora și planifică, organizează, coordonează și monitorizează sau execută, după caz, activități de pregătire psihologică a personalului, de management al incidentelor critice, precum și activități de profilaxie și control al stresului operațional;

d) planifică, organizează și desfășoară activități de cercetare aplicativă pentru experimentarea și validarea concepțiilor, procedurilor și manualelor din domeniul psihologic și elaborează metodologii și instrumente de evaluare în vederea desfășurării într-un cadru normativ unitar a activităților de asistență psihologică din Ministerul Apărării Naționale;

e) organizează și desfășoară periodic convocări metodologice cu psihologii din teritoriu, în scopul analizării dificultăților apărute în activitate, diseminării informațiilor, a experiențelor și a bunelor practici, precum și în scopul clarificării unor aspecte concrete ale exercitării profesiei de psiholog și ale aplicării unitare a cadrului normativ din domeniu;

f) planifică, organizează și coordonează sau execută activitățile de evaluare psihologică, în scopul repartiției personalului pe arme, servicii și specialități militare după criterii psihologice și al avizării psihologice pentru angajare/menținere în funcție, securitate și sănătate în muncă și siguranța transporturilor;

g) planifică, organizează, coordonează și monitorizează sau execută, după caz, activități de evaluare de tip screening, psihodiagnostic și evaluare clinică, în scopul identificării personalului care prezintă vulnerabilitate pentru dezvoltarea tulburărilor relaționate cu stresul și evenimentele traumatice din teatrele de operații militare și în scopul descoperirii timpurii a cazurilor care prezintă simptome ale acestor tulburări;

h) planifică, organizează, coordonează și monitorizează sau execută, după caz, activități de consiliere și psihoterapie a personalului militar în activitate sau a personalului militar în rezervă sau în retragere care se confruntă cu probleme relaționate cu stresul și evenimentele traumatice din teatrele de operații militare;

i) planifică, organizează și desfășoară activitatea de asistență psihologică, de evaluare și de intervenție psihologică specializată pentru personalul din cadrul structurilor centrale ale Ministerului Apărării Naționale, cu excepția Statului Major al Apărării și Direcției generale de informații a apărării, și al celor subordonate nemijlocit acestora, precum și din cadrul structurilor subordonate nemijlocit ministrului apărării naționale;

j) planifică, organizează, coordonează și/sau execută, după caz, activități de prevenție și recuperare stres operațional și traumatic, specifice psihologiei clinice operaționale, în scopul reintegrării profesionale, sociale și familiale a personalului militar, prin furnizarea de servicii de specialitate;

k) elaborează programe de dezvoltare a competențelor interculturale, precum și reglementări de implementare a acestora, atât pentru facilitarea procesului de comunicare interculturală cu populația locală în misiunile executate de către militari în afara teritoriului statului român, cât și pentru creșterea interoperabilității cu partenerii NATO;

l) stabilește în mod unitar atribuțiile funcționale ale psihologilor și măsurile care se aplică în domeniul asistenței psihologice la nivelul Ministerului Apărării Naționale, pe perioada instituirii stării de urgență/alertă pe teritoriul statului român;

m) reprezintă Ministerul Apărării Naționale în relația cu Colegiul Psihologilor din România.

(2) Asistența psihologică desfășurată în teritoriu de către Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală constă în:

a) evaluarea psihologică a aptitudinilor speciale ale candidaților/personalului din Ministerul Apărării Naționale care desfășoară activități specifice conducerii vehiculelor și/sau activități ce presupun un grad ridicat de risc, atât la selecția pentru intrarea în sistemul militar, cât și periodic;

b) asigurarea de programe și servicii specifice psihologiei operaționale, adresate personalului militar și civil în activitate, în scopul creșterii rezilienței personalului, prevenției problemelor/tulburărilor psihocomportamentale și gestionării adecvate a stresului operațional și traumatic;

c) asigurarea de servicii specifice psihologiei clinice operaționale, adresate personalului militar și civil în activitate, în scopul remisiunii manifestărilor psihocomportamentale și/sau simptomelor specifice tulburărilor relaționate cu stresul și evenimentelor traumatice;

d) asigurarea de servicii psihologice pentru personalul în rezervă sau în retragere, din zona de responsabilitate.

SECȚIUNEA a 2-a

Activitatea de asistență psihologică desfășurată de Statul Major al Apărării

Art. 23. — Structura de specialitate din cadrul Statului Major al Apărării coordonează, evaluează și monitorizează activitățile de asistență psihologică din structura de forțe.

Art. 24. — Structurile de specialitate din cadrul și subordinea Statului Major al Apărării asigură servicii de asistență psihologică personalului militar și civil din zona de responsabilitate.

Art. 25. — (1) Structura de specialitate din cadrul Comandamentului Forțelor Întrunite coordonează activitățile de asistență psihologică specifice psihologiei operaționale, pe timpul executării misiunilor în afara teritoriului statului român.

(2) Psihologul din cadrul detașamentelor care execută misiuni în afara teritoriului statului român raportează periodic comandantului Comandamentului Forțelor Întrunite și șefului Centurii naționale militare de psihologie și sănătate comportamentală despre activitatea de asistență psihologică desfășurată și evenimentele cu potențial traumatic.

SECȚIUNEA a 3-a

Asistența psihologică asigurată de către psihologul de unitate

Art. 26. — Activitățile desfășurate de psihologul de unitate constau în:

a) evaluarea psihologică periodică a resursei umane din unitățile aflate în zona de responsabilitate;

b) analiza muncii, diagnoză și intervenție organizațională;

c) evaluarea psihologică a personalului participant la misiuni în teatrele de operații militare și a personalului militar în rezervă sau în retragere din zona de responsabilitate;

d) intervenția psihologică în vederea pregătirii psihologice a personalului militar participant la misiuni în teatrele de operații și a controlului stresului operațional;

e) asigurarea serviciilor specifice psihologiei operaționale, în scopul prevenției problemelor/tulburărilor psihocomportamentale și gestionării adecvate a stresului operațional și traumatic;

f) asigurarea serviciilor specifice psihologiei clinice operaționale, în scopul reintegrării profesionale, sociale și familiale, adresate personalului militar și civil în activitate, precum și militarilor veterani în rezervă sau în retragere care prezintă manifestări specifice problemelor/tulburărilor psihocomportamentale rezultate din exercitarea profesiei militare.

CAPITOLUL IV

Evidența activității de asistență psihologică

Art. 27. — (1) Evidența documentelor profesionale rezultate din activitatea de asistență psihologică cuprinde totalitatea metodelor, procedurilor și regulilor privind înregistrarea, păstrarea, prelucrarea și circulația datelor și informațiilor specifice.

(2) Evidența activității de asistență psihologică constă în evidența nominală și evidența statistică a datelor și informațiilor utilizate de fiecare structură de asistență psihologică.

(3) Evidența nominală și evidența statistică prevăzute la alin. (2) se realizează în format electronic și/sau pe suport hârtie și se transmit, la ordin, Centrului național militar de psihologie și sănătate comportamentală.

(4) Datele și informațiile, indiferent de mediul de stocare, electronic sau tipărit, trebuie să fie exacte, complete și relevante, în conformitate cu metodologiile de lucru și cu prevederile legale privind protecția informațiilor clasificate.

Art. 28. — Responsabilitatea pentru păstrarea probelor psihologice, a rezultatelor acestora, a însemnărilor și a înregistrărilor cu caracter profesional revine psihologilor și șefilor structurilor de asistență psihologică în care aceștia sunt încadrați.

Art. 29. — (1) Documentele privind evidența activității de asistență psihologică sunt:

a) planul anual cu principalele activități ale structurii de asistență psihologică;

b) fișa de evaluare psihologică individuală;

c) profilul psihologic individual;

d) avizul psihologic individual;

e) raportul de evaluare psihologică individuală;

f) raportul de screening psihologic clinic;

g) raportul de psihodiagnostic și evaluare clinică;

h) fișele de conceptualizare a problemelor psihocomportamentale;

i) raportul de intervenție psihologică;

j) registrul de evidență a actelor profesionale;

k) fișele de lecții învățate pe timpul misiunilor;

l) registrul de evidență a personalului evaluat și a tipului de aviz acordat;

m) baza de date cu personalul care se confruntă cu probleme psihocomportamentale/tulburări relaționale cu stresul și evenimentele traumatice din acțiuni militare, misiuni și operații.

(2) Informațiile conținute în documentele menționate la alin. (1) sunt furnizate de către psiholog, cu respectarea prevederilor Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, următoarelor persoane:

a) beneficiarului serviciilor psihologice;

b) comandantului/șefului structurii în care este încadrat beneficiarul serviciilor psihologice, în situațiile în care se impune acest lucru, cu obligativitatea respectării confidențialității datelor și informațiilor primite de către acesta;

c) psihologilor cu atribuții de conducere, coordonare, îndrumare și control profesional.

(3) Structura documentelor de evidență este prevăzută în metodologiile profesionale specifice.

(4) Tipărirea și multiplicarea documentelor utilizate pentru activitatea de asistență psihologică se asigură de către structurile militare care au în subordine structuri de asistență psihologică.

Art. 30. — În scopul asigurării secretului profesional, datele și informațiile cu caracter profesional aflate asupra psihologului ori la locul unde acesta își exercită profesia sunt inviolabile, potrivit Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare.

Art. 31. — (1) Metodologiile profesionale specifice, probele/instrumentele psihologice aplicate, rezultatele acestora, documentele, însemnările și înregistrările se păstrează în condiții de siguranță o perioadă de cel puțin 10 ani de la încheierea relațiilor profesionale, dacă prin alte prevederi legale nu este prevăzut alt termen.

(2) La expirarea termenului prevăzut la alin. (1), documentele prevăzute la același alineat se distrug în totalitate, potrivit prevederilor legale.

CAPITOLUL V

Condiții de desfășurare a activității de asistență psihologică

Art. 32. — Activitatea de asistență psihologică se desfășoară de către psihologi care exercită actul profesional în unitățile militare în care sunt încadrați și se subordonează nemijlocit comandanților/șefilor acestora, potrivit statului de organizare.

Art. 33. — În exercitarea actului profesional, psihologii:

a) apără cu fermitate, onestitate și principialitate, în limitele prevăzute de lege, drepturile și interesele legitime ale Ministerului Apărării Naționale, conform prevederilor actelor normative;

b) nu pot fi supuși influențelor rezultate din subordonarea ierarhică, de natură să conducă la încălcarea normelor legale, deontologice și de bună practică în vigoare, respectând principiul autonomiei funcționale;

c) beneficiază de sprijinul nemijlocit al comandanților/șefilor ierarhici și cooperează cu structurile de resurse umane și cele medicale pentru obținerea informațiilor relevante, necesare formulării deciziilor psihologice.

Art. 34. — Activitatea psihologului din domeniul militar se desfășoară în cabinetul psihologic, sala de examinare colectivă și/sau în câmpul de instrucție/teatrul de operații militare, în funcție de specificul activităților/misiunilor.

Art. 35. — Condițiile de desfășurare a asistenței psihologice trebuie să asigure:

- a) dreptul la intimitate al beneficiarului serviciilor psihologice;
- b) calitatea și autenticitatea manifestărilor psihocomportamentale ale persoanei;
- c) integralitatea și confidențialitatea datelor și informațiilor cu caracter profesional;
- d) elementele de dotare minimală a cabinetului psihologic prevăzute în anexa nr. 3, conform standardelor de calitate cerute de exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

Art. 36. — Încadrarea și promovarea în funcții a ofițerilor psihologi se fac atât în baza prevederilor Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, cât și a legislației privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, cu respectarea dispozițiilor actelor normative și ale actelor normative specifice aplicabile cadrelor militare în activitate din structurile Ministerului Apărării Naționale.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 37. — (1) Psihologii din domeniul militar pot participa la manifestări cu caracter științific și/sau la programe de pregătire/cercetare științifică, în scopul formării profesionale continue și al optimizării activității de asistență psihologică.

(2) Formarea profesională continuă a psihologilor din domeniul militar se realizează prin cursuri de formare, convocări de specialitate și manifestări științifice acreditate de Colegiul Psihologilor din România.

Art. 38. — În vederea desfășurării asistenței psihologice, comandanții/șefii de la toate eșaloanele dispun măsuri și asigură condiții necesare pentru organizarea și desfășurarea activităților.

Art. 39. — Datele rezultate din activitatea de asistență psihologică pot fi utilizate de către structurile de specialitate, pentru activități de cercetare științifică, cu respectarea reglementărilor în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal.

Art. 40. — Anexele nr. 1—3 fac parte integrantă din prezentele instrucțiuni.

ANEXA Nr. 1
la instrucțiuni

GLOSAR

Aptitudini generale — însușiri psihice individuale, senzoriale, psihomotorii și intelectuale, de care depinde succesul într-un număr mare de activități

Aptitudini speciale — însușiri psihice individuale cerute de domenii specifice de activitate, cum ar fi însușirile tehnice, psihomotorii, de organizare și conducere etc.

Apt condiționat — aviz psihologic rezultat în urma evaluării psihologice periodice, care limitează temporar personalul la executarea unor activități cu nivel scăzut de solicitare psihică

Coaching — intervenție psihologică în scopul optimizării, autocunoașterii și dezvoltării personale, cunoscută și sub denumirea de consiliere psihologică în afara domeniului clinic

Consiliere psihologică — intervenție psihologică în scopul optimizării, autocunoașterii și dezvoltării personale și/sau în scopul remisiunii problemelor emoționale, cognitive și de comportament

Criză psihologică — situație în care mecanismele psihologice ale persoanei, necesare pentru a face față unui incident critic, au eșuat, iar individul se confruntă cu un nivel semnificativ de stres, deteriorare psihică și incapacitate de a funcționa

Defusing — intervenție suportivă, la nivel de grup mic, în vederea reducerii stresului inițial, desfășurată la câteva ore de la un eveniment traumatic, centrată pe explorarea și normalizarea reacțiilor legate de acesta și oferirea informațiilor pentru adoptarea unor comportamente funcționale

Distres — consecințe nesănătoase, negative și distructive ale evenimentelor intense și prelungite care depășesc resursele fiziologice și psihologice ale unei persoane și conduc la scăderea performanțelor, insatisfacție și/sau diferite tipuri de tulburări

Empatie — capacitatea unui individ de a se identifica cu alții și de a-i înțelege, în special la nivel emoțional

Evaluare clinică de tip screening — evaluare a factorilor psihologici la personalul sănătos, în scopul identificării vulnerabilității pentru dezvoltarea unor tulburări psihocomportamentale și/sau pentru descoperirea timpurie a cazurilor care prezintă simptome ale acestor tulburări

Evaluare psihologică — proces de cunoaștere a factorilor psihologici cu relevanță pentru diverse activități

Factori psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală — variabile de natură psihologică, cu influență asupra stării de sănătate și boală, referitoare la aspecte ale vieții afective, comportamente, credințe și atitudini, modalități de adaptare, motivație

Incident critic — eveniment neașteptat, cu semnificație negativă pentru persoană, care a survenit în timpul unei acțiuni și care poate conduce la criză psihologică

Inapt temporar — aviz psihologic rezultat în urma evaluării psihologice periodice, care restricționează temporar activitatea personalului cu atribuții specifice care nu permit derularea altor activități

Management al incidentelor critice — abordare comprehensivă, etapizată, integrată de-a lungul unui continuum de nevoi, de la educație și pregătire preincident până la intervenție specializată postincident, în situații de criză psihologică

Manifestări psihocomportamentale — exteriorizare a trăirilor de la nivel afectiv (emoții, sentimente), cognitiv (gânduri, credințe) și comportamental

Manifestări psihocomportamentale disfuncționale/dezadaptative — manifestări psihocomportamentale nesănătoase, neadecvate, iraționale; în literatura de specialitate sunt preferați însă termenii „disfuncțional”, în relație cu variabilele afective și cognitive, și „dezadaptativ”, în relație cu comportamentul

Mecanisme de coping — totalitatea mecanismelor psihologice prin care oamenii modulează trăirile afective (reduc sau cresc stresul), cu referire la mecanisme de apărare/defensive și mecanisme de adaptare

Mecanisme de adaptare — mecanisme psihologice care modulează trăirile afective (reduc sau cresc stresul), angajate voluntar și conștient

Mecanisme de apărare/defensive — mecanisme psihologice care modulează trăirile afective (reduc sau cresc stresul), angajate în mod automat și inconștient

Mecanisme etiopatogenetice psihologice — mecanisme care explică rolul factorilor de natură psihologică în cauzalitatea instalării și evoluției simptomatologiei psihice și somatice a bolilor

Prim ajutor psihologic — intervenție suportivă centrată pe nevoile de bază, în scopul reducerii efectelor stresului inițial cauzat de un eveniment traumatic, promovării comportamentelor funcționale și inducerii sentimentului că persoanei i se acordă grija și respectul cuvenit

Prim ajutor în caz de stres traumatic — variantă a intervenției de prim ajutor psihologic în organizația militară, adaptată la situații de stres traumatic operațional, care vizează, pe lângă obiectivele acestuia, creșterea încrederii și a competenței individuale și de grup

Probleme de intensitate subclinică — simptome psihocomportamentale, consecință a stresului temporar sau

persistent, care nu satisfac criteriile pentru tulburările clinice descrise în manualele statistice de diagnostic al tulburărilor mintale

Psihodiagnostic și evaluare clinică — activitate de cunoaștere și evaluare a factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală

Psiholog cu drept de liberă practică — psiholog atestat de Colegiul Psihologilor din România, în condițiile Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare

Psihoterapie — intervenție psihologică în patologie și în optimizarea subiecților umani sănătoși (de exemplu, profilaxia bolilor, optimizarea performanțelor individuale etc.)

Reziliență — proces de adaptare psihologică pozitivă în fața unui factor stresor semnificativ

Somatic — care aparține sau care se referă la corpul organismelor vii

Stare de sănătate — stare de bine fizic, psihic și social

Stres operațional — reacții psihocomportamentale dezadaptative apărute ca urmare a expunerii personalului militar, pe timpul misiunilor în teatrele de operații, la stresori multipli cum ar fi: vătămare corporală sau rănire gravă, uciderea combatanților, asistare la moartea colegilor sau a altor persoane, condiții geografice extreme, izolare socială, comunicare limitată pe anumite perioade, separare prelungită de familie, precaritate a calității vieții

Telepsihologie — furnizarea de servicii psihologice, prin utilizarea de soluții tehnologice, cum ar fi telefonul, dispozitivele mobile, videoconferințele interactive, e-mailul, internetul etc., care înlocuiesc sau suplimentează metodele tradiționale, față-în-față, de asistență psihologică

Terapie suportivă — intervenție psihologică prin care se oferă individului sprijin emoțional și empatie, în scopul redobândirii capacității de relaționare socială, a unui sentiment de participare la viața colectivă și înțelegere a situației pe care o traversează, pentru a-și mobiliza resursele adaptative într-o atmosferă de acceptare și securitate

Tulburare (sindrom) — totalitate a semnelor și simptomelor care caracterizează o afecțiune

Tulburări relaționate cu stresul și evenimentele traumatice — tulburări psihice, conform clasificării Manualului de diagnostic și statistică a tulburărilor mintale DSM-V, care includ: tulburarea de stres acut, tulburarea de stres posttraumatic și tulburarea de adaptare

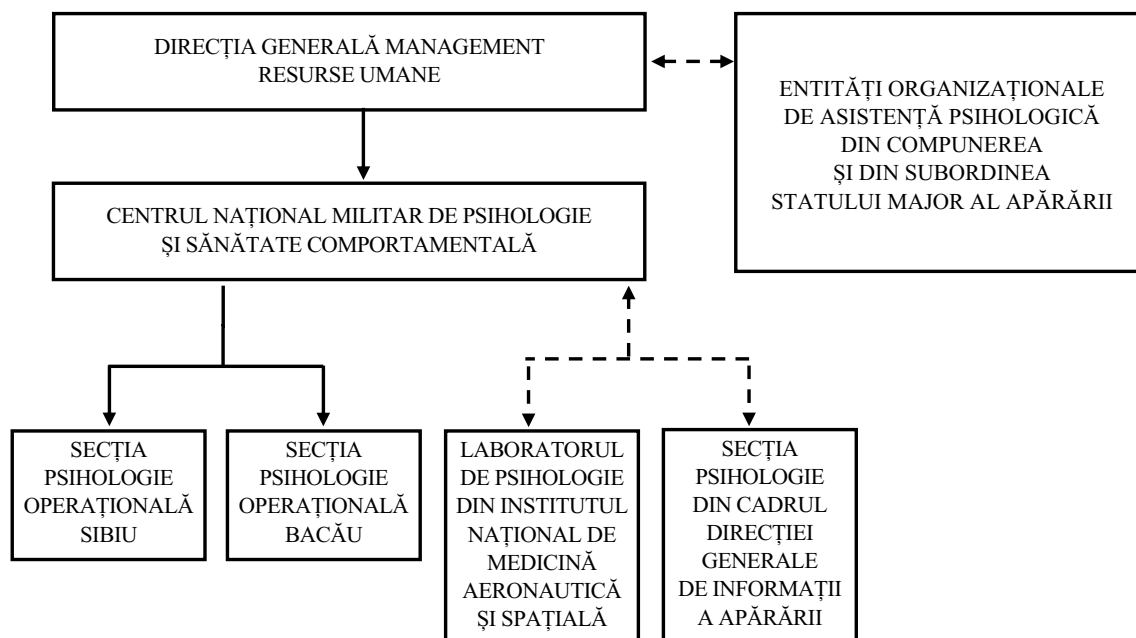
Tulburare de stres acut — afecțiune psihocomportamentală declanșată de un eveniment traumatic care nu îndeplinește criteriile de durată, intensitate și de afectare în funcționarea socială necesare pentru diagnosticul tulburării de stres posttraumatic

Tulburare de stres posttraumatic — afecțiune psihocomportamentală declanșată de un eveniment traumatic, care perturbă activitatea zilnică și durează mai mult de o lună, caracterizată prin 3 mari categorii de probleme: retrăirea persistentă a evenimentului traumatic prin vis, imaginație sau gânduri obsesive; evitarea situațiilor asociate cu trauma; simptome persistente de activare exagerată a sistemului nervos cum ar fi hipervigilența, iritabilitatea, izbucnirile de furie etc.

Tulburare de adaptare — afecțiune psihocomportamentală declanșată de evenimente stresante unice sau recurente, caracterizată prin manifestări asemănătoare cu stresul posttraumatic și acut, dar mai reduse ca intensitate și ca durată (între 3 și 6 luni de la evenimentul stresant)

ANEXA Nr. 2)
la instrucțiuni*

DIAGRAMA
de relații a Centrului național militar de psihologie și sănătate comportamentală

Legendă:

- -Relații de subordonare
 ← - - - → -Relații de colaborare

*) Anexa nr. 2 este reprodusă în facsimil.

E L E M E N T E
de dotare minimală a cabinetului psihologic

A. Mobilier specific:

- a) birou;
- b) fotolii;
- c) scaun ergonomic;
- d) fișete/dulapuri.

B. Instrumente de evaluare psihologică tip creion-hârtie și/sau în variantă computerizată:

- a) ustensile de scris;
- b) formulare-tip;
- c) bibliorafturi;
- d) flipchart.

C. Mijloace audiovideo¹

- a) aparatură audio;
- b) reportofon;
- c) aparatură video.

D. Tehnică de calcul:

- a) sisteme informatice și de comunicații independente sau conectate în rețea, acreditate;
- b) medii de stocare a informațiilor;
- c) imprimantă/copiator;
- d) programe informatice pentru analiza și prelucrarea statistică a datelor.

---

¹ Cu respectarea prevederilor art. 3 din Dispoziția directorului Direcției generale de informații a apărării nr. A.8 din 31.05.2018 pentru aprobarea unor măsuri privind accesul sau utilizarea echipamentelor cu posibilități tehnice de fotografiere/filmare, stocare, înregistrare audiovideo, copiere, localizare geografică sau comunicare la distanță, în locurile în care se află informații clasificate.

MINISTERUL EDUCAȚIEI

O R D I N

privind stabilirea unor drepturi salariale specifice personalului didactic din învățământ, prevăzute în Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

În temeiul prevederilor art. 4, art. 5 alin. (1), art. 7 și ale art. 8 din anexa nr. I cap. I lit. B „Reglementări specifice personalului didactic din învățământ”, precum și ale art. 15 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. 14 alin. (3) și ale art. 39 alin. (5) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (2) și ale art. 4 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 7/2021,

în temeiul prevederilor art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Majorările/Creșterile salariale prevăzute la art. 4, art. 5 alin. (1), art. 7 și art. 8 din anexa nr. I cap. I lit. B „Reglementări specifice personalului didactic din învățământ”, respectiv art. 15 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, se aplică la salariul de bază deținut/aflat în plată.

(2) Prevederile art. 14 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, se aplică și cadrelor

didactice care au obținut gradul didactic I prin echivalare, anterior datei de 1 iulie 2017.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică începând cu drepturile salariale aferente lunii iunie 2021.

Art. 2. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Educației, unitățile/instituțiile de învățământ preuniversitar/universitar de stat, inspectoratele școlare și bibliotecile centrale universitare duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 16 iunie 2021.
Nr. 3.993.

ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

ORDIN**pentru modificarea și completarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2017 și 2018, aprobate prin Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 245/2017**

Văzând Referatul de aprobare nr. DG 1.798 din 14.06.2021 al directorului general al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, având în vedere art. 51 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Hotărârea Guvernului nr. 155/2017 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2017 și 2018, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 291 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 17 alin. (5) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate emite următorul ordin:

Art. I. — Normele tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2017 și 2018, aprobate prin Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 245/2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 și 224 bis din 31 martie 2017, cu

modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La capitolul VIII, tabelul „Creditele bugetare și de angajament aferente programelor naționale de sănătate curative pentru semestrul I an 2021” se modifică și va avea următorul cuprins:

„Creditele bugetare și de angajament aferente programelor naționale de sănătate curative pentru semestrul I an 2021

mii lei

Denumire program de sănătate	Credite de angajament pentru semestrul I an 2021	Credite bugetare pentru semestrul I an 2021
Programul național de oncologie, din care:	1.359.034,09	1.527.348,47
Subprogramul de tratament medicamentos al bolnavilor cu afecțiuni oncologice (adulti și copii)*	1.193.355,10	1.377.742,00
Subprogramul de monitorizare a evoluției bolii la pacienții cu afecțiuni oncologice prin PET-CT	24.676,00	22.106,00
Subprogramul de reconstrucție mamară după afecțiuni oncologice prin endoprotezare	286,00	112,00
Subprogramul de diagnostic și de monitorizare a bolii reziduale a bolnavilor cu leucemie acută prin imunofenotipare, examen citogenetic și/sau FISH și examen de biologie moleculară la copii și adulți	2.047,52	1.629,00
Subprogramul de radioterapie a bolnavilor cu afecțiuni oncologice realizate în regim de spitalizare de zi (adulti și copii)	138.658,47	125.750,47
Subprogramul de diagnostic genetic al tumorilor solide maligne (sarcom Ewing și neuroblastom) la copii și adulți	11,00	9,00
Programul național de diabet zaharat	943.969,89	1.049.432,00
Programul național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană	28.480,94	26.254,00
Programul național de tratament pentru boli rare*	168.318,02	185.536,00
Programul național de tratament al bolilor neurologice*	83.161,00	79.201,00
Programul național de tratament al hemofiliei și talasemiei	94.247,00	93.370,00
Programul național de tratament al surdității prin proteze auditive implantabile (implant cohlear și proteze auditive)	6.772,00	11.274,00
Programul național de boli endocrine	651,00	915,00
Programul național de ortopedie	31.855,00	40.181,00
Programul național de terapie intensivă a insuficienței hepatice	138,00	38,00
Programul național de boli cardiovasculare	82.010,00	100.102,00
Programul național de sănătate mintală	1.106,00	1.161,00
Programul național de diagnostic și tratament cu ajutorul aparaturii de înaltă performanță, din care:	9.118,00	10.072,00
Subprogramul de radiologie intervențională	6.944,00	7.586,00
Subprogramul de diagnostic și tratament al epilepsiei rezistente la tratamentul medicamentos	1.549,00	985,00

Denumire program de sănătate	Credite de angajament pentru semestrul I an 2021	Credite bugetare pentru semestrul I an 2021
Subprogramul de tratament al hidrocefaliei congenitale sau dobândite la copil	169,00	137,00
Subprogramul de tratament al durerii neuropate prin implant de neurostimulator medular	456,00	1.364,00
Programul național de suplere a funcției renale la bolnavii cu insuficiență renală cronică	626.834,00	565.834,00
Total	3.435.694,94	3.690.718,47
Cost-volum	822.531,68	857.883,00
Total general	4.258.226,62	4.548.601,47

* Sumele nu includ valoarea creditelor de angajament și bugetare aferente contractelor cost-volum. Valoarea acestora este prevăzută distinct.*

2. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament al bolilor neurologice” subtitlul „Unități care derulează programul”, după litera s) se introduce o nouă literă, litera ș), cu următorul cuprins:

„ș) Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov;”.

3. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Activități” punctul 1, litera s) se abrogă.

4. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Activități”, după punctul 4 se introduce un nou punct, punctul 5, cu următorul cuprins:

„5. asigurarea în spital și în ambulatoriu, prin farmaciile cu circuit închis, respectiv asigurarea în ambulatoriu prin farmaciile cu circuit deschis a medicamentelor specifice — boli rare — medicamente incluse condiționat.”

5. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Criterii de eligibilitate”, titlul punctului 27 se modifică și va avea următorul cuprins:

„27) boli rare — medicamente incluse condiționat.”.

6. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Criterii de eligibilitate” punctul 27, după litera f) se introduc două noi litere, literele g) și h), cu următorul cuprins:

„g) bolnavi cu hemofilia A care prezintă inhibitor de factor VIII — tratament profilactic de rutină pentru prevenirea sângerărilor sau reducerea frecvenței episoadelor de sângerare***);

h) bolnavi cu cistinoză nefropatică confirmată;

***) Implementarea activităților se va realiza prin unitățile sanitare prevăzute la capitolul IX titlul «Programul național de tratament al hemofiliei și talasemiei» subtitlul «Unități care derulează programul» punctul 1 «Tratamentul bolnavilor care nu necesită intervenții chirurgicale» și care au îndeplinit criteriile din Chestionarul de evaluare din anexa 13 F.2.”

7. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Indicatori de evaluare” punctul 1

„Indicatori fizici”, după litera ai) se introduc două noi litere, literele aj) și ak), cu următorul cuprins:

„aj) număr bolnavi cu hemofilia A/an: 110;

ak) număr bolnavi cu cistinoză nefropatică confirmată/an: 35;”.

8. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Indicatori de evaluare” punctul 2 „indicatori de eficiență”, după litera ai) se introduc două noi litere, literele aj) și ak), cu următorul cuprins:

„aj) cost mediu/bolnav cu hemofilia A/an: 1.144.062,26 lei;

ak) cost mediu/bolnav cu cistinoză nefropatică confirmată/an: 621.876,00 lei;”.

9. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Unități care derulează programul” punctul 9, după litera f) se introduce o nouă literă, litera g), cu următorul cuprins:

„g) Spitalul Județean de Urgență Deva;”.

10. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Unități care derulează programul” punctul 29, după litera b) se introduce o nouă literă, litera c), cu următorul cuprins:

„c) Spitalul Județean de Urgență Târgoviște;”.

11. La capitolul IX titlul „Programul național de tratament pentru boli rare” subtitlul „Unități care derulează programul” punctul 31, după litera e) se introduc două noi litere, literele f) și g), cu următorul cuprins:

„f) Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu Mureș;

g) Spitalul Clinic de Urgență Sf. Spiridon Iași;”.

Art. II. — Direcțiile de specialitate din Casa Națională de Asigurări de Sănătate, casele de asigurări de sănătate și unitățile de specialitate prin care se derulează programe naționale de sănătate curative vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,
Adrian Gheorghe

București, 14 iunie 2021.
Nr. 591.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

